

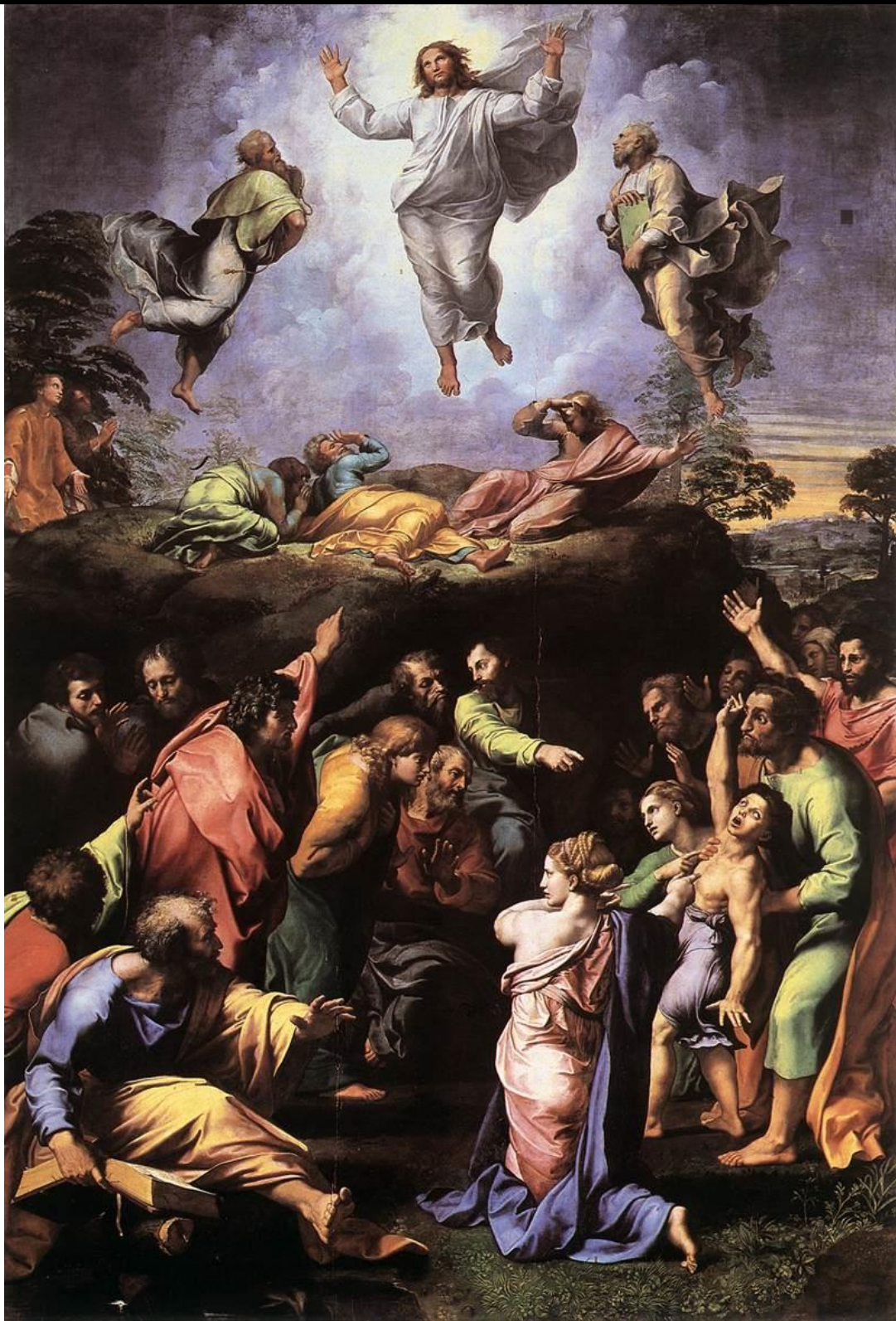

Élő kövek

1 Péter 2,5

RÁKOSCSABA FŐPLÉBÁNIA HAVI LAPJA –XVI./4. szám 2017. Szent György hava

A HÚSVÉT KATOLIKUS ÜNNEPLÉSE

Az ünnep neve. A héber *peszach* szó görög közvetítéssel *pascha* formában jelent meg a latinban és rajta keresztül az újlatin (olasz, spanyol, portugál, francia) nyelvekben 'átvonulni' jelentéssel. Ez az Egyiptomból való kivonulás történetére vonatkozik, amelyet a zsidók *Niszán* hó 14. napján (az első tavaszi holdtölte) ünnepelnek. Ebben az előképi átvonulásban látták a keresztények az új húsvéti misztériumot: Krisztus átvonulását a szenvedésen és a halálon át a föltámadásba, mely által ő lett az üdvösség forrása a hívők számára.

A húsvéti vigília tartalma és formája. A húsvéti éjszaka *vigília*, azaz Krisztus követőinek virrasztása. Böjtölnek és imádkoznak, gyászolják a haláltól elragadott urukat, várják visszatértét és a találkozást vele az Eucharisztiaiban. Az összegyűlt hívek „örtüzeket” gyűjtanak (fényünnepség), melyek fényénél hallgatják isten üdvözítő tetteit az igeliturgia olvasmányjaiból, elmélkednek a zsoltárokon és a könyörgések által befogadják azokat szívükbe. A IV. századtól a keresztelezésre várók is részt vehettek e virrasztó liturgián, melynek részét képezte megkeresztelésük, megbérmálásuk (keresztségi liturgia) és az Oltáriszentségben való részesítésük (eucharisztikus áldozat). tekintsük át részleteiben:

Fényünnep: A templom előtt tüzet raknak, amelyet megáld a pap, és ennek lángjából gyújtja meg az Úr Jézus Krisztust szimbolizáló húsvéti gyertyát. Ezt a sötét templomba vonuló menet élén vivő diakónus (szerpap) a szentélyben elhelyezett gyertyatartóra teszi, miután háromszor meghirdette: „*Lumen Christi*” azaz *Krisztus világossága*. Tömjénfüsttel illeti. A hívek is erről gyújtják meg gyertyáikat, és már a templom is fényárban úszik. A pap elénekli a húsvéti örömeiket (exsultet).

Igeliturgia: Isten legfontosabb üdvösség-tetteinek hírüladása hét ószövetségi (melyek száma szükség esetén háromra redukálható) és két újszövetségi (lecke és evangélium) biblikus szöveg alapján. Minden szentírási szakaszt zsoltáréneklés, majd könyörgés követ. Az utolsónak elhangzott ótestamentumi olvasmány könyörgése után a pap intonálja a nagyböjtben elhagyott Glóriát, mire megszólalnak újból a harangok, csöngők és az orgona, végül elimádkozza a húsvéti könyörgést. A lecke után az Alleluja-vers a 118. zsoltárból, az evangélium és a szentbeszéd jön.

Keresztelés: A szentélyben vagy a keresztelezőkútnál a pap megáldja a keresztvizet, imádkoznak a mindenszentek litániájából, elutasítják a sátánt és hitvallást tesznek. A pap megkereszteli, majd megbérmálja a *katekumeneket* (hitújoncok, keresztelezők), majd meghinti a híveket. Ha nincs keresztelező, csak megáldja a vizet, és a hívek égő gyertyával a kezükben megújítják keresztségi ígéreteiket.

Az eucharisztikus áldozat: a *triduum paschale*, vagyis a húsvéti szent-háromnap csúcsa. Először vesznek benne részt a most megkeresztelt fiatalok, akik az oltárra helyezik a hívő nép áldozati adományait: kenyeret, bort és vizet. Az Eucharisztia, vagyis az Oltáriszentséget dicséretes ezen alkalomból két szín alatt, bemártással kiosztani nyelvre helyezve. Az egykori Monarchia területén szentséges föltámadási körmenet koronázza meg a húsvéti vigília-szertartást.

Húsvétvasárnap eredetileg nem volt szentmise napközben, hiszen az éjszaka egészét kitöltötte a vigília. A VI. sz. végén ez már éjfél körül véget ért, így saját

miseformát kapott a húsvétvasárnapi áldozatbemutatás. Megjelent az e napon kötelező, a húsvét oktávján pedig fakultatívan mondható vagy énekelhető húsvéti himnusz, a szekvencia.

A HÚSVÉTI NYUSZI TÖRTÉNETE

A húsvéti nyúl a húsvét ünnepéhez kötődő figura, a Mikuláshoz hasonlóan a gyermekfolklor része: a gyermekek „hisznek” a húsvéti nyusziban, amely tavasszal, húsvét reggelén titokban, mint a Mikulás, ajándékot hoz nekik. Tipikusan nyugat- és közép-európai hagyomány, Magyarországon is régi tradíció. Itthon és többek között az Egyesült Államokban általánosan ismert hagyomány a húsvéti fészkek elkészítése az ajándékoknak és a húsvéti tojásoknak. A húsvéti nyúl egyes források szerint a XVI. századi Németországban vált a keresztény ünnep részévé. Itt készítették az első kosárfészket és édességből a nyuszt. Néhány forrás szerint egy félreértés miatt került a húsvéti ünnepkör jelképei közé. Egyes német területeken gyöngytyúkot ajándékoztak egymásnak az emberek annak tojásaival együtt. A gyöngytyúk németül *Haselhuhn*, röviden *Hasel*; a nyúl pedig *Hase*.

Franciaországban és Belgiumban a tojásokat nem a húsvéti nyúlhoz kötik, hanem azt mondják: a húsvéti harangok (*des cloches de Paques/ dé klos dö pak*) pottyantják le őket.

Keresztény kultúrkörben elterjedt szokás a húsvéti nyulat ábrázoló képeslapok küldése. Húsvét előtt az áruházakban csokoládé nyulak, csibék, bárányok, kacsák és tojások színes alufóliába csomagoltan kaphatók.

A fészekrakás eredete valószínűleg a nyugati kultúrkörben ábrázolt nyúl a *lepus* fajhoz tartozik, amely nem üregben él, hanem fészket rak, kicsinyei nyitott szemmel születnek, teste nagyobb és füle hosszabb.

A tojás, ahogy a nyúl is, már az ókor óta a termékenység szimbóluma: mivel a nyulak sok utódot nevelnek föl, a tavaszi napforduló idején a föld növekvő termékenysége jelképeként tekintettek rá.

FŐPLÉBÁNIÁNK HÚSVÉTI HIRDETÉSEI (ÁPRILIS 16-17.)

- 1./ **Húsvétvasárnap** de. a **10** órai ünnepélyes főpapi koncert-nagymiséen templomunk Krisztus Király-vegyeskara **Joseph Haydn *Kleine Orgelmesse*** (Kis orgonamisé) és **Handel *Halleluja*** c. művét énekli motettákkal (Varga L.: Föltámadt Krisztus e napon; Marco Frisina: Cantico Dagnello; Henrik Schütz: Alleluja).
- 2./ **Húsvéthétfő** tanácsolt ünnepén –mint májustól a nyári vasárnapokon- **két szentáldozatot** mutatunk be: **reggel 8 és de. 10 órakor**, köztük de. 9 órakor litánia.
- 3./ Húsvét nyolcada az év legkiemelkedőbb ünnepi hete. Köznapokon sokkal többen jöjjetek misére, hogy azok megmaradjanak, és írássatok rájuk szándékukat.
- 4./ **Húsvét csütörtökén** du. **17** órától a Farkas-házaspár tart **történelemórát**.
- 5./ **Húsvét szombatján** du. **15** órakor lesz az **Arany-vetélkedő** a hittanteremben.
- 6./ Egy hét múlva fehérvasárnap, húsvét nyolcadának vége, illetve az esztergomi főegyházmegye és a primási katedrális fővédőszentje, Adalbert püspök ünnepe is.
- 7./ A húsvéti nagygyűjtéskor bizalommal számítunk bőkezű adományaitokra templomunk fönntartásáért. Kérjük a főplébánia területén élőket az egyházadó befizetésére, amely a havi bér 1%-a, 12-szer véve egy évre.

MISEINTENCIÓK

Nagyszombat 20 h Élő Zoltán és Zita hálaadása 20. házassági évfordulón **K**
közben 3 felnőtt férfi és 7 nő keresztelése

HÚSVÉTVASÁRNAP: Krisztus föltámadása; Soubirous Szt. Bernadett; ápr. 16.

8 h M	Pro populo: élő híveink és adakozó jótevőink	É
9 h G	+kollégák, munkatársal	É
10 h Zs	+Balogh Sándor férj és édesapa (13. évf.) <i>közben Nagy Zsanett és Ramóna keresztelője</i>	K

HÚSVÉTHÉTFŐ: április 17.

8 h G	+id. Maslowski Ferenc és neje Anna szülők	É
9 h G	<i>Húsvéti litánia és Szilágyi Anna keresztelője</i>	É
10 h G	Élő Hadnagy Józsika	K

Húsvétkedd 18 h **É**

Húsvétszerda 7 h **CS**

11.45 h +Szabados Balázsné Ilona temetése a Köztemetőben **É**

Húsvétcsütörtök 18 h **É**

Húsvétpéntek 7 h +Jácinta irgalmasnővér **É**

Húsvétszombat 18 h Élő Hinka Edit (80. szül.nap) és Dorottya (6. dédunoka) **É**